

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΟΥ

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΑΡ ΤΟΥ 1825

Οι Δραχγῶνοι κ' εἰς Γρεβανιέροι μηρὸς στοὺς ἡρωῖκους Σουλιώτες. Ή Σουλιώτισσες. Τὸ τραχικό εἰδύλλιο τῆς Χρυσάκιδως. Ή αἰχμαλωσία τοῦ Θύμιου. Στὲ στρατόπεδο τῶν Ἀρέσκιτάδων. Ή συμπλοκή. Ο θάνατος τοῦ Θύμιου. Τὸ αἰώνιον πένθος. Ο Κίτσος Τζαζέλλας.

Ζ'.

Εἶναι ζήτημα σ' ἄλλο μέος τοῦ κόσμου τόσο ώμανο πολεμισταῖ, τόσο ἀρρενοποι, τόσο λεβέντες, ὅσο οἱ Σουλιώτες. Εἴδη τοὺς Δραγόνους τοῦ Μ.

Ναπολέοντος, εἶδα τοὺς Γρεβανιέρους τῆς Βερτανικῆς Φρουρᾶς, μὰ οὔτε οἱ πρότοι, μᾶς οἱ δεύτεροι φτάνοντα τοὺς Σουλιώτες.

Τῷος καταλαβάνων, γιατὶ δὲν μπορούσε ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς νὰ καταλάβῃ καὶ νὰ ἑπτάξῃ τὸ Σοῦνι.

Φαντάζουμε δὲ πόσο λεβέντισσες, πόσο ἀντάξιες τῶν ἀνδρῶν των θὰ είνει η Σουλιώτισσες.

Μοιδείξαν στὴν Τριπόλι μάι νεαρή Σουλιώτοπολα. Δὲν ἤταν παντάνα ἀπό 15–16 χρονών. Κι' ούσας ύπα τὴν νόμιζες για 20. Κοριοπαταῖ λυγερή, κινητοπεινή. Εμορφεῖς γοντετική. Μαλλιά μαϊδα καὶ σγουφά. Μάτια σπιθόβολα. Περπατησια περηφαναν.

Ἡ νέα ἀντί, Χρονάδιο ὀνομαζόμενη, ἀγάπεσσος κάποιο νεαρό, ἐπίσης σινταταρώτη της. Ο νέος είλε τὰ ίδια χρόνα μ' ἀτίτι κ' ἤταν λιοντάρι στὶς μάχες. Σὲ μᾶ συνηλική οἵμοι μὲ τοὺς Ἀρδανίτες τοῦ Ἀλῆ, ὁ Θύμιος —ἔτοι τὸν λέγανε— λαβώθηκε στὸν γόνατο. Μή μπορόντας νὰ περπατήσῃ, ἔμεινε ξαπλωμένος πισω ἀπό ἓν λιθόν καὶ πυροβολούσσεις τοὺς Ἀρδανίτες.

Ο ἔχθρος ὅμως ἐπονέθηκε ἐντωμεταξύ καὶ οἱ Σουλιώτες ἀναγκάστηκαν νὰ ἐποχοφῆσσι σιγά, πολεμιστὰς πάντα, χωρὶς νὰ ἀντιτηφθούν τὸ πλήγμανόν νέο.

Ἐτοι ὁ Θύμιος βρέθηκε περικινλωμένος ἀπὸ ἔκαπτοντάς τοὺς Ἀρδανίταδον. Μολατάτα δὲν τάχασε γαδόλιον. Εξαπολούθηκε νὰ πυροβολῇ καὶ νὰ σκοτωνῇ τοὺς ἀντιπάλους.

— Παραδόσου... τοῦ φωναζαν αἱ Ἀρδανίτες.

— Ο Θύμιος δὲν παραδίνεται! ἀπάν-

τάγμα ἔχει καὶ τὴ δέσι τῆς στὸν ίστορία τῶν πολέμων.

Ἐνα τζέπημα βεντάγια στὸ ποόσωπο τοῦ Γάλλου Ποδέσσον, ἀπὸ τὸν Μπένη τῆς Ἀλγερίας, ὑπῆρχε ἄλλοτε ἡ ἀφομοιή τῆς καταληψίας τοῦ Ἀλγερίου ἀπὸ τοὺς Γάλλους.

Τέλος, ἔνα τέτοιο χαροπάνεμό ἀντικείμενον δάν τὴν βεντάγια, ποὺ ἔχει τόσο σχέσιν μὲ τὴ παγκόσμιο ίστορία, δὲν μποροῦσε, φυσικά, παρὴ νὰ κεντησθῇ καὶ τὴν ὡρεῖ τὸν συλλεκτόν.

Καὶ ἡ συνομοταξία ἔκείνων ποὺ μαζεύων βεντάρης, είλε μεταξὺ τῶν μελών της, δύο μεγάλες γιννακίες πρωσωπιστήτες, τὴν Βασιλισσα τῆς Ἀγγλίας Βι-

στοργα καὶ τὴν Ισαβέλλα τῆς Ισπανίας.

Στὴν πρότι οὐφείλεται ἡ πρότι ἔκθεσις τῶν βενταγιῶν ποὺ ἔγινε στὸ 1870 στὴν Ἀγγλία.

Ἡ δευτέρη τὸν κάποιος 800 περίου βενταγιῶν ίστορικῶν, διῶν τῶν ἐποχῶν καὶ δύο τῶν εἰδῶν. Μία βεντάγια τῆς συλλογῆς τῆς Ισαβέλλας τοῦ 18ου αἰώνος, ποὺ παρίστανε «τὰς ἔρωτάς τῶν Βερσαλλίων» ἀγροφάσθηκε ἀπὸ τὸν Ρότοζιλ ἀπὸ τὸν 12.500 φράγκων χρυ-

μῆρα στὸ Λονδίνο ἀπό 100.000 φράγκων.

— Αλλὰ ἡ ποὺ μεγάλη συλλογὴ βενταγιῶν ἀνήκει σ' ἔναν "Αγγλό. Η ἔξια τῆς ὑπολογίζεται εἰς δύο ἑπτακομμάτια φράγκων χρυσών.

* * *

Ο Ἐνόρπατός πλέονεις, δύος ἡ Γαλλική Ἐπανάστασις, σάφωσε τὴν βεν-

τάγμα. Αλλὰ ἡ βεντάγια οὔτε αὐτὴ τὴ φορά δὲν πεθάνει. Δὲν δύα πεθάνει γιατὶ είναι ἀναπόστασις ἀπὸ τὰ σπαλίδια τῆς γιννακίας καὶ δύ τὴν Σαναδίνην πάλι στὸ χέρια τῶν κουψιεμούμενον κυριῶν, νὰ προσθέτῃ χάρι στὴ χάρι τους...

Ο Κίτσος Τζαζέλλας.

τησε τὸ ἀτρόμητο Σουλιωτόπονο κ' ἔξαπολούθησε νὰ φίγη μὲ τὸ καυνοφύλλι του.

Μά στὸ τέλος τοῦ σώμηρε τὸ μπαροντι κ' οἱ Ἀρδανίτες τὸν πάσανε αἰχμάλωτο καὶ τὸν κλείσανε σ' ἔνα πόργο ποὺ δύα μένανε τὴν νύχτα.

“Ἄν κ' ἤταν πληγωμένος, τὸν δέσανε σφιχτά. Όταν ἡ Χρονάδιο ἔμεινε τὶς οὐρές της. Μολατάτη ἡ Χρονάδιο πέρασε απ' τὸ καπό της. Ν' ἀφήσῃ τὸ Θύμιο τῆς στὰ χέρια τῶν ουρανοφάνταδόν, αἰτώ δὲν μποροῦσε οὔτε νὰ τὸ σκεφθῆ. Ἀρματώθηκε λοιπὸν καὶ τραβήσης γιατὶς γράμματα τοῦ πάντοτε τὸν κίνδυνον ποὺ διέτεχε.

Στὸν πάργο, μέσα κι ἔξω, ήσαν μαζευμένοι ὡς χῆραι Ἀρδανίτες. Μολατάτη ἡ Χρονάδιο πέρασε απ' τὸν σκοτεινό πολεμιστή της, κινητεῖνταις χῆρες φορές τοῦ λεπτὸν ὑπανθρωπή καὶ νὰ κομματιασθῆ ἀπ' τὸν κίνδυνον ποὺ διέτεχε.

“Όταν ὁ Θύμιος έπεσε τὴ φωνή της, μέσα στὸ σκοτάδι, ἀνατρίχιασε.

— Σὺ ἔδω, Χρονάδιο....

— Ναι, Θύμιο, ήθω νὰ σὲ πάρω ἀπ' τὸ χέρια τῶν σκινόποιτων.

— Γιατὶ νὰ τὸ κάμης αὐτό, ἀγάπη μοι;

— “Αν μὲ καταλάβων, δύα πεδάνουμε μαζί, σῶμα....”

Τούχησε τὰ δεσμά, τοῦδωσε ὅπλα καὶ τὸν πήρε στὴν πλάτη της, γιατὶ δὲν μποροῦσε νὰ περπατήσῃ.

Προσώρωπαν ἔτοι ἀφετά, ἀνάμεσα στοὺς ἔχθρους, μὰ ἔξαγνα τοὺς χῆρες Ἀρδανίτες.

Τότε οἱ διὸν ἐφωτευμένοι ἀποφάσισαν νὰ πεθάνων σὰν ήρωες. “Αργίσαν νὰ πολεμοῦν, ἀν κ' είχαν γύρω τους χῆρες Ἀρδανίτες.”

“Η Χρονάδιο πολέμαγε λιονταρίσια! Μια ἔξαρνα μιὰ σφαδαία χτύπησε τὸ Θύμιο κατατήμα ταῖς τοῦ ἔρωτες κάτω νεφρῷ. Μιὰ ἄλλη σφαδαία πλήρωσε τὴ Χρονάδιο στὸν διμό, μιὰ τοτὶν σφαδαία τῆς ἔπιπτε τὸ χέριον κοντά στὸν καρδάν. Αμαυτονίσιμην ἡ γενναία Σουλιώτισσα ἔπεσε στὰ χέρια τῶν Αρδανίταδόν. “Οταν ὁμοίως ειπὼν είδαν νὰ κάμην μὲ μιὰ κοπέλα, μ' ἔνα παιδί σκεδόν, θαμμασαν τὴν παλληραριά της, ἔδεσαν τὶς πληγές της καὶ τὴν ἀγρι-

σαν εἰλέντερη. “Ἔτοι ἡ Χρονάδιο γύρισε στὸ Σοῦνι μὲ τὸ κορφάρι ποὺ καλοῦσε της. Τὸν ἔβιψε, τὸν ἔλαψε καὶ καρδό, τὸν κλάψε αἰχμάτω τόσα, ἀποφασισμένη νὰ μείνει ἀνάπτωτη, σ' ὅπη τὴ ζωή...”

Αἰτώντο εἴν' οι Σουλιώτες, αὐτές εἴν' οι Σουλιώτισσε!

Στὸ στρατόπεδο τοῦ, ἔξω απ' τὴν Τριπόλι, γνώρισαν καὶ τὸν Κίτσο Τζαζέλλα. Μούνης ἐντύπωις ἡ δομημένης κ' επίχρυση ἀμάρτινσι τοῦ, τὸ δέστιον βλέμμα του. Μὲ τέτοιοις ἀρχηγοῖς οἱ Σουλιώτες πάντα σὺν κινδύνῳ καὶ θνατικούς.

Οἱ νεώτεροι Ελλήνες δὲν είνει δειπνάμονες, σὰν τοὺς ἀρχαίους προγόνους των. Επίσης οἱ σημερινοί κάτιοι τῆς Ελλάδος πρωτιστῶν, ἀντίθετα πρός τοὺς καὶ στενάσσουσαν τὸν καρδάν τους στὸ κεμένο τους νὰ τὰ θάλασσαν. Στὴν Ελλάδα δὲ λάσι εἶνε πτωχός, ὁ κληρούχος ποὺ φτωχός καὶ ἔκκλησης ἀδόματα ποὺ φτωχές. Στὴν Τριπόλι μάλιστα οἱ ναοὶ δὲν ἔχουν οὔτε καπάτανες γιατὶς λεπτούργια.

Οἱ νεώτεροι Ελλήνες δὲν είνει δειπνάμονες, σὰν τοὺς ἀρχαίους προγόνους των. Επίσης οἱ σημερινοί κάτιοι τῆς Ελλάδος πρωτιστῶν, ἀντίθετα πρός τοὺς καὶ στενάσσουσαν τὸν καρδάν τους στὸ κεμένο τους νὰ τὰ θάλασσαν. Στὴν Ελλάδα δὲ λάσι εἶνε πτωχός, ὁ κληρούχος ποὺ φτωχός καὶ ἔκκλησης ἀδόματα ποὺ φτωχές. Στὴν Τριπόλι μάλιστα οἱ ναοὶ δὲν ἔχουν οὔτε καπάτανες γιατὶς λεπτούργια.
ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : 'Η συνέχεια.'

